
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

56934 - אזרח ומדינה בעידן המידע

תאריך עדכון אחרון 10-10-2013

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 1

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): אלון פלד

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Alon.Peled@post.harvard.edu

שעות קבלה של רכז הקורס: שני 0700-0800
רביעי 1200-1300

תאור כללי של הקורס:

הסמינר יסקור את השפעת עידן האינפורמציה על המדינה, מוסדותיה, האזרחים והיחסים ביניהם. נושאי הסמינר יכללו את "מאזן הידע" המשתנה בין המדינה, מוסדותיה הציבוריים, והאזרחים, השלכות תזת "סוף עידן העבודה" על מדינת הרווחה, השפעת "כפר האינפורמציה הגלובלי" על המדינה, הקונפליקט בין זכות האזרח לדעת וזכותו לפרטיות, והדילמות המוסריות החדשות של עידן המחשבים דוגמת הסכנה לזכויות יוצרים, וירוסים, והאקרים). בחלקו האחרון של הסמינר, יציגו הסטודנטים יציגו את רעיונותיהם ועבודות הסמינר שלהם.

מטרות הקורס:

לדון בכיתה על התמודדותם של מוסדות המדינה ואזרחים עם אתגרי עידן המידע דוגמת ההגנה על הפרטיות, ממשל פתוח, וגבולות לאומיים בעידן האינטרנט. להתלבט ביחד אם סוגיות אתיות חדשות לכאורה דוגמת וירוסים והאקרים או פשע ממוחשב תובעות חשיבה אחרת על היחסים שבין האזרחים למוסדות המדינה. לבחון באופן ביקורתי אלו ערכים אבדנו (כאזרחים וכקהילה) במעבר המהיר מהעידן התעשייתי לעידן המידע.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להעריך אם אתגרי עידן המידע הם חדשים באמת או בחזקת התפתחות חדשה של דילמות ישנות. להשוות את התנהגותם השונה של ארחים ומוסדות במדינות שונות בהתמודדות עם אתגרי עידן המידע. לבקר את "התפישות הרומנטיות פרוגרסיביות" של עידן המידע ולפתח קווי ביקורת כנגד הסגידה למחשב, לאינטרנט וטכנולוגיות האינפורמציה החדשות. להדגים טכניקות מתקדמות של המחשה חזותית ומניפולציה של נתונים בידי מוסדות המדינה. להעריך לאלו כיוונים עתידיים עשוייה מהפכת האינפורמציה להתפתח וכיצד התפתחויות אלו ישפיעו ויעצבו מחדש את מוסדות המדינה ואת היחסים בין אזרחים למוסדות המדינה.

דרישות נוכחות (%) :
100

שיטת ההוראה בקורס: דיון פעיל אותו יובילו תלמידי הכיתה ובדרך של ויכוח המשלב את חומרי הקריאה בבית והרצאות המורה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מהפכת האינפורמציה: עבר, הווה ועתיד
ההיסטוריה של מהפכת האינפורמציה
ההיסטוריה הפוליטית של האינטרנט

המדינה בעידן המידע
גבולות לאומיים בעידן האינטרנט
צנזורה ואינטרנט
חופש הדיבור מול התנהגות מוסרית
טכנולוגיה ודמוקרטיה
פוליטיקה בירוקרטית וטכנולוגית האינפורמציה
לחצות את בבל האלקטרונית בשלום

בעיות מוסריות בעידן המידע
פשע ממוחשב
אבדן פרטיות האזרח
דילמת ההאקרים
ירוסים ויוצריהם
הוויכוח המוסרי על אינטליגנציה מלאכותית
פיראטיות וגניבה בעידן המידע
ארגונים, מניפולציה פוליטית, וטכנולוגית המידע

הצגת מידע וטיפולו
ההמחשה הוויזואלית של מידע כמותי
"החיים והמוות ביד המצגת"
מצגות לשקר בסיוע מפות
כיצד לשקר בסיוע מפות

הטיעונים נגד עידן המידע
תזת הטכנופוליה
מחשבים שלא ניתן לבטוח בהם
תזת סוף עידן העבודה
תזת "חברת עודף האינפורמציה"
תזת מקום העבודה הקר והמנוכר

מצגות סטודנטים

חומר חובה לקריאה:
מהפכת האינפורמציה: עבר, הווה ועתיד

ההיסטוריה של מהפכת האינפורמציה
Weinberger (2007), "Everything is Miscellaneous"

ההיסטוריה הפוליטית של האינטרנט
Noveck (2009), "Wiki Government", Chapter 1

המדינה בעידן המידע

גבולות לאומיים בעידן האינטרנט
Arsneault et. al. (2005), "Which countries benefit?"

צנזורה ואינטרנט
Roberts (2010), "Blacked Out", Chapter 10

חופש הדיבור מול התנהגות מוסרית
טכנולוגיה ודמוקרטיה
Fung, Graham, and Weil, "Full Disclosure", Chapter 1

פוליטיקה בירוקרטית וטכנולוגית האינפורמציה
*Peled, Alon. "When Transparency and Collaboration Collide: Lessons from the USA
Open Data Program"*
Peled (2001), "Two Tales of Online Government"

לחצות (בשלום...) את "בבל האלקטרונית"
Peled (2010), "Traversing Digital Babel"
Radin, "Contested Commodities."

בעיות מוסריות בעידן המידע
פשע ממוחשב
אבדן פרטיות האזרח
Raul (2002), "Privacy and the Digital State", 1-72

דילמת ההאקרים
וירוסים ויוצריהם
הוויכוח המוסרי על אינטליגנציה מלאכותית
Ayers (2007), "Super Crunchers", pp. 1-45
פיראטיות וגניבה בעידן המידע
ארגונים, מניפולציה פוליטית, וטכנולוגית המידע

הצגת מידע וטיפולולו
תצוגת המידע
Tufte (2001), "The Visual Display of Quantitative Information", Chapter 1

"החיים והמוות ביד המצגת"
כיצד לשקר בסיוע מצגת פאורפוינט
כיצד לשקר בסיוע מפות
Monmonier, "How to lie with Maps", pp. 87-122

הטיעונים נגד עידן המידע
תזת הטכנופוליה
Tapscott & Williams (2006), "Wikinomics", Chapter 1
Postman (1993), "Technopoly", Chapter 7
מחשבים שלא ניתן לבטוח בהם

תזת סוף עידן העבודה
תזת "חברת עודף האינפורמציה"
תזת מקום העבודה הקר והמנוכר
מצגות סטודנטים

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 10 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 90 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

- דרישות הקורס
- קריאת מקורות (באתר האינטרנט של הקורס).
 - השתתפות פעילה בדיוני הסמינר ובתרגילי הכיתה. תלמיד שייעדר מיותר משלוש פגישות כיתה ללא הסבר מספר לא יקבל ציון עבור הקורס!
 - הצגת REVIEW BOOK או עבודת הסמינר כ-PROGRESS IN WORK (10% מהציון הסופי).
 - שלוש עבודות קצרות (שני עמודים כל אחת. משקלל כל עבודה 30% מהציון הסופי)